

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва

ХУДОЖНІ ПЕРСПЕКТИВИ БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ В КОНТЕКСТІ
СИНТЕЗУ З УКРАЇНСЬКОЮ ПІСНЕЮ

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

Виконав: здобувачка 2 курсу
13-231М групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової) програми
Хореографія
Раскіна Віра Дмитрівна

Керівник: кандидатка педагогічних наук,
доцентка, Терешенко Н.В.

Рецензент: викладач хореографічних
дисциплін КЗ «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв», Кізяков В.М.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції

1.2. Ідейно-тематична основа твору

РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «ЛЕГЕНДА ПРО ВОГОНЬ»

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

2.2. Літературно-графічний запис хореографічної постановки

2.3. Сценографія

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність проблеми. Мистецтво сучасності характеризується зміною традиційних форм і виразних засобів мистецтва. Це пов'язано з рядом факторів, таких як розвиток технологій, зростання культурного різноманіття та зміна суспільних цінностей. Така трансформація мистецтва призводить до поєднання різних видів мистецтва. Це дозволяє створювати більш багатогранні і унікальні твори мистецтва. Використання нових технологій, таких як цифрові технології, дають митцям нові можливості для творчості, їх можна використати для створення нових форм мистецтва, які не були можливі раніше. Експериментування з новими формами і виразними засобами дають змогу митцям знайти нові способи виразити свої ідеї та почуття. Тому сучасне мистецтво є більш різноманітним, ніж будь-коли раніше. Митці з різних культур і традицій можуть створювати твори мистецтва, які відображають їхній унікальний досвід і погляди. В цілому, процес трансформації мистецтва в сучасності веде до створення нового і унікального мистецтва, яке відображає сучасний світ і його динамічні зміни. В цьому контексті бальна хореографія не стоїть осторонь і вплив інших мистецтв на бальну хореографію таких наприклад як спортивна акробатика сьогодні є достатньо вагомим. Тому бальна хореографія продовжує свою трансформацію. Синтез бальної хореографії та інших видів мистецтва відкриває безліч можливостей для творчості і експериментів. Так поєднання бальної хореографії та української пісні – це цікавий і перспективний напрямок у сучасному мистецтві, який дозволяє по новому подивитися на два самостійних види мистецтва.

Питаннями сутності та багатогранності бального танцю як феномену хореографічного мистецтва займався Павлюк Т.С., питання сценічного бального танцю та сценічної бальної хореографії висвітлювали Костецький С.В. та Крись А.І., Мерлянова О.А. досліджувала питання виховання артистичності серед партнерів у спортивних бальних танцях, до проблеми стилізації бального танцю звертався Крись А.І.. Але саме питання синтезу бальної хореографії та української пісні та художніми перспективами їх поєднання ще недостатньо розглянуто, тому має перспективи для подальшого дослідження та розвитку.

Тому обраною **темою** дослідження є: «Художні перспективи бальної хореографії в контексті синтезу з українською піснею».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Оскільки дослідженнями в бальній хореографії займається доцент кафедри хореографічного мистецтва Херсонського державного університету Терешенко Н.В., а також дана тематика має безпосередній зв'язок з ініціативною розробкою кафедри «Формування професійно-творчих здібностей майбутніх хореографів в умовах освітнього процесу ЗВО», то вивчення та дослідження синтезу бальної хореографії і української пісні та їх художніх перспектив є актуальним і цікавим. Розробка теоретичної та творчої частини кваліфікаційного проєкту передбачає використання освітніх та навчальних програм кафедр факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету з освітніх компонент: Бальний танець, Мистецтво балетмейстера, Філософія танцю, Культурно-мистецьке проєктування, Сценографія та інших.

Мета дослідження полягає в дослідженні синтезу бальної хореографії та української пісні як розвиток перспективного виду бальної хореографії.

Завдання:

1. Розробити обґрунтування хореографічної композиції (можливості синтезу бальної хореографії та української пісні).
2. Проаналізувати ідейно-тематичну основу триптиха.
3. Створити хореографічну композицію – триптих.
4. Розробити літературно-графічний запис хореографічної композиції.
5. Розробити сценографію.

Об'єкт дослідження – бальна хореографія.

Предмет дослідження – особливості симбіозу бальної хореографії та української пісні в контексті створення хореографічного номеру – триптих.

Методи дослідження. При розробці кваліфікаційного проєкту були використані наступні методи:

- метод підбору, який передбачає добірку необхідного матеріалу;
- метод системного аналізу дозволяє систематизувати та аналізувати підібраний матеріал;

- структурно-функціональний метод, що має за мету логічну структурну побудову елементів проєкту;

- семіотичний метод, який дозволяє дослідити комунікаційні системи і знаки, як спосіб передачі інформації в людському суспільстві, зорового та слухового сприйняття.

Наукова новизна одержаних результатів визначаються оригінальністю сценічного впровадження теми та ідеї власної хореографічної композиції та підкріплюється самостійно створеною сценографією, яка спрямована на покращення візуалізації сценічного провадження творчої частини проєкту.

Практичне значення отриманих результатів. Розробка даної теми нами повністю обґрунтована, має прикладну спрямованість і може бути використана в освітніх та навчальних програмах закладів вищої освіти мистецького спрямування як лекційний матеріал. Рухи та комбінації танцю можливо використовувати в хореографічних класах на заняттях з бального танцю. Сценічне втілення хореографічної композиції може використовуватись у масових заходах як самостійний номер, а також бути частиною театралізованої вистави.

Апробація результатів творчої частини кваліфікаційної роботи.

Результати дослідження були оприлюднені на всеукраїнських конференціях: Всеукраїнській науково-практичній online конференції (міжнародною участю) «Проблеми та перспективи розвитку хореографічного мистецтва» 29 березня 2024 р. Херсонський державний університет, Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Зарубіжна та українська культура: питання теорії, історії, методики» 26.04.2024 р. Херсонський державний університет, XVII Всеукраїнській студентській науковій конференції «Культурно-мистецькі процеси в Україні у контексті європейського наукового простору» 8.05.2024 р. Львівський національний університет імені Івана Франка, XII Всеукраїнській науково-практичній онлайн конференції студентів, аспірантів «Актуальні проблеми мистецької освіти і художньої культури» 23.05.2024 р. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка; та висвітлено у публікаціях: статті

«Використання метафор в освітньому процесі в колективі бального танцю» в збірці матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Проблеми та перспективи розвитку хореографічного мистецтва» 29 березня 2024 р. Херсонський державний університет, опубліковано статтю «Емоційний портрет танцюриста: вирази обличчя в бальній хореографії» у збірці студентських наукових робіт «Магістерські студії» Херсон-Івано-Франківськ ХДУ, VI відкритому науково-практичному семінарі «Діалог актуальних дискурсів хореографічної освіти: теорія, методика, практика» 15.11.2024 р. Бердянський державний педагогічний університет. Отримала диплом I ступеня VII Міжнародного багатожанрового двотурового конкурсу-фестивалю «Співограй» у номінації «художньо-творчий проєкт» 25-27 жовтня 2024 р. Центральний державний університет імені Володимира Винниченка.

Творча частина кваліфікаційного проєкту, а саме хореографічні постановки «Порічка» та «Порізала пальчик» були представлені під час концерту «Травневі зустрічі Ньюансу» організований Народним художнім колективом ансамблем спортивного бального танцю «Нюанс» Обласного будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради 28 травня 2024 р. Також постановкою «Порічка» відкривався святковий концерт присвячений Дню Позашкілля в Обласному будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради 28 вересня 2024 р.

РОЗДІЛІ.

ТЕОРЕТИЧНО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Теоретико-аналітична основа хореографічної композиції.

Бальна хореографія - це різновид танців із партнером, які танцюють як для задоволення на балах та вечірках, так і на танцювальних змаганнях. До програми міжнародних спортивних змагань входять десять танців, розділених на дві програми: європейську та латиноамериканську.

Бальна хореографія має широкий спектр можливостей, як для любителів, так і для професійних танцюристів. Для любителів бальна хореографія є чудовим способом для активного відпочинку, зміцнення здоров'я та фізичної форми, а також для розвитку естетичних смаків і гармонії рухів. Бальні танці допомагають покращити поставу, координацію, баланс, пам'ять, розтяжку та загальну фізичну форму [5]. Крім того, це чудовий спосіб познайомитися з новими людьми і знайти друзів, мандрувати світом, пізнавати себе. Для професійних танцюристів бальна хореографія є можливістю для творчості, самовираження та досягнення високих спортивних результатів. Бальні танці - це складне і вишукане мистецтво, яке вимагає від танцюристів досконалої техніки виконання, артистизму та елегантності, а також прояву персональних якостей, які можуть надати танцівнику можливості для формування свого унікального стилю та погляду на кожен танець окремо.

Бальна хореографія має широкі перспективи розвитку як у сфері спорту, так і в сфері мистецтва. Бальні танці як вид спорту демонструють стрімке зростання, що підтверджується як збільшенням кількості учасників змагань, так і розширенням географії їх проведення. Включення бальних танців до програми Всесвітніх ігор з 1995 року стало знаковим моментом у їх історії. Рекорд відвідуваності змагань 2013 року в Калі (17 000 глядачів) свідчить про високий інтерес до цього виду спорту серед широкої аудиторії. Міжнародні федерації, такі як WDSF та WDC, відіграють важливу роль у популяризації та розвитку бальних танців на світовому рівні [12, 100]. В Україні тільки ВФТС (Всеукраїнська Федерація Танцювального Спорту) об'єднує понад тисячу

клубів, що свідчить про високий рівень організації та масовості цього виду спорту [13, 263]. Висока конкуренція на змаганнях стимулює танцівників до постійного вдосконалення техніки та артистизму, що, в свою чергу, підтримує високий рівень розвитку бальних танців в цілому. У сфері мистецтва бальна хореографія має потенціал для подальшого розвитку як самостійний вид мистецтва. Бальні танці є унікальним видом мистецтва, який поєднує в собі елементи танцю, музики, театру та живопису. Їх можна використовувати для створення різноманітних сценічних постановок, від класичних балетів до сучасних танцювальних перформансів. Бальна хореографія не є статичним видом мистецтва. Вона постійно розвивається та збагачується новими ідеями. Тому у майбутньому можна очікувати появи нових напрямків у бальній хореографії, які будуть поєднувати традиційні елементи з тенденціями в сучасному танцювальному мистецтві [2, 163]. Сьогодні також можна побачити синтез бальних танців з театром, балетом чи живописом. Так, сценічна бальна хореографія, яка стала предметом дослідження багатьох науковців, таких як Крись А.І., Костецький С.В. та Вакуленко О.М., виокремлюється як самостійна форма мистецтва з унікальними особливостями. Вона характеризується «унікальною тілесною мовою, професійним виконанням, визначеністю та закінченістю форми, особливим типом композиції у часі та просторі, специфічними виражальними засобами, вибір яких зумовлений жанром вистави або постановки; вирізняється особливою багатогранністю завдяки специфічному поєднанню засобів пластичної, музичної та художньо-естетичної виразності» [9, 78]. Сценічна бальна хореографія поєднує в собі елементи спорту та мистецтва, що робить її доступною для широкої аудиторії та привабливою для творчих особистостей.

Історія бальних танців та музичні уподобання танцюристів породили цілу музичну культуру, що знайшла відображення у творах таких композиторів, як Франц Шуберт (вальс «Аве марія»). Декілька останніх років популярними в багатьох країнах світу стали телевізійні шоу «Танці з зірками», де зірок шоубізу, відомих спортсменів, чи співаків вчать бальних танців і разом з

досвідченими танцівниками вони ставлять шоу номери на основі бальної хореографії.

Бальна хореографія - це вид танцю, який характеризується витонченістю, грацією і елегантністю. Бальні танці часто танцюють під аутентичну чи класичну музику, але можуть також танцюватися під сучасну музику, в тому числі українську пісню.

Українська культура – це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених українським народом протягом його історії. Вона є багатогранною, унікальною та різноманітною і включає в себе мову, літературу, традиції, мистецтво, тощо. Одним з найважливіших елементів української культури є українська пісня, яка стала невід’ємною частиною життя українців, і відіграє важливу роль в їхній духовній та культурній самоідентифікації. Українці вважаються однією з найспівочіших націй у світі, тому роль української пісні в українській культурі є дуже важливою. Українська пісня є джерелом натхнення і радості. Вона допомагає українцям висловлювати свої почуття та думки, а також да їм відчуття єдності та солідарності. Українська пісня є частиною української історії і традицій, зберігаючи і передаючи із покоління в покоління українські цінності та ідеали. Вона є потужним культурним фактором тому що допомагає популяризувати українську культуру в світі і сприяє її збереженню. Українська пісня має значний вплив на світову культуру, вона виконувалася і виконується такими відомими виконавцями як Соломія Крушельницька, Дмитро Гнатюк, Василь Слипак, Джамала, The Hardkiss та інші. Пісні перекладаються на багато мов світу, і стали популярними в різних країнах. З початком повномасштабної війни в Україні з 24 лютого 2022 року розпочався новий виток розвитку, пізнання та популяризації української пісні в усьому світі, як джерела підтримки та натхнення для українців, які борються за свою свободу та незалежність. Як війна впливає на українську пісню, так і пісня впливає на війну. Вона допомагає підвищити моральний дух українських військових та цивільних осіб, а також привертає увагу міжнародної спільноти до війни в Україні. Прикладом такого впливу є пісня «Ой у лузі червона калина», яка неофіційним гімном України під час війни, її співали у військових

підрозділах, в бомбосховищах, в метро під час обстрілів, тощо. Також війна призвела до появи нових пісень патріотичного жанру («Stefania» гурту Kalush Orchestra, яка стала переможцем Євробачення 2022 року), жанру пісні-молитви («Молитва за Україну» DZIDZO) тощо. В цілому, війна в Україні стала каталізатором для розвитку культури, мистецтва та української пісні в країні, та посилила патріотичні почуття українців. Тому сучасна українська пісня – це різноманітний і багатогранний феномен, який відображає зміни в українській культурі і суспільстві.

Синтез бальної хореографії та української пісні може надати безліч можливостей для творчості. Це не тільки постановки, які можуть розповісти про кохання чи відносини між чоловіком і жінкою, але також це може бути форма театрального мистецтва, де бальні танці в поєднанні з українською піснею використовувалися би для створення певної атмосфери або для розповіді певної історії. В нашій країні дуже популярні бальні танці. І сьогодні як дітям так і дорослим танцівникам, особливо після початку повномасштабної війни, дуже приємно і цікаво шукати, знаходити, тренуватися та змагатися під музику з рідною мовою – під українську пісню. Це надихає як виконавців так і глядачів на віру в перемогу, віру в світ і добро на нашій рідній землі.

Сучасні інтерпретації українських пісень, що поєднують в собі елементи фолку, електронної музики та поп-року, відкривають нові горизонти та дарують безліч натхнення для розвитку бальної хореографії. Ці нові звучання народних мелодій збагачуються складними ритмами та свіжими аранжуваннями, що стимулюють хореографів до пошуку нових форм та виразних засобів. Різноманіття сучасних українських пісень стає чудовою основою для синтезу та створення унікальних хореографічних творів, зокрема в рамках сценічного бального танцю.

До української пісні під час створення сценічної форми бальної хореографії звертались і раніше такі колективи як Народний колектив спортивного бального танцю «Каравела» м. Скадовськ керівники Шаронов Володимир та Уварова Наталія, Народний ансамбль бального танцю «Грація» м. Миколаїв керівник Гусаков Роман, Народний ансамбль бального танцю

«Натхнення» м. Южноукраїнськ керівник Самчинська Людмила, Народний ансамбль бального танцю «Конвалія» м. Кропивницький керівник Спінул Ігор, Народний художній колектив ансамбль спортивного бального танцю «Нюанс» м. Миколаїв керівники Раскіна Віра, Раскіна Світлана, Раскін Дмитро тощо. У контексті сьогодення, під час війни, створення хореографічних композицій з використанням української пісні, як сучасної естрадної, так і народної, стає особливо важливим для виховання національної єдності та любові до українських цінностей.

При підборі музичного супроводу важливо враховувати музичний ритм, темп та характер, щоб вони відповідали характеру, ритмам та динаміці конкретного бального танцю.

Можна зробити висновок, що бальна хореографія має широкий спектр можливостей і перспектив розвитку. Цей вид мистецтва має потенціал для подальшого зростання популярності і популярності як серед любителів, так і серед професійних танцюристів. Українська пісня – це унікальний вид мистецтва, який характеризується багатством мелодій, ритмів і текстів. Вона є одним з найбагатших і найрізноманітніших культурних явищ у світі і слугує джерелом натхнення і радості для українців і людей усього світу. В цілому, поєднання бальної хореографії і української пісні – це перспективний напрямок, який має потенціал для створення нових і унікальних форм мистецтва.

1.2. Ідейно-тематична основа твору.

Тема – різні характеристики кохання та героїчна тема в українській традиційній пісенній культурі

Ідея – формування у глядача тяжіння до української справжньої національної культури.

Надзавдання – українська пісня та бальна хореографія – це два безмежні джерела сили та краси.

Наскрізна дія – прояв національних рис в бальному танці.

Конфлікт – протиріччя в симбіозі традицій української пісні та сучасності ритмів бальної хореографії в одне мистецтво.

Видова спрямованість – бальна хореографія.

Танцювальна форма – танцювальна композиція триптих.

Танцювальні жанри – ліричний, романтичний, героїчний.

Лібретто

Частина перша «Порізала пальчик»:

На галявинці дівчина, яка необачно порізала пальчик. Раптом з-за рогу з'являється юнак, який помічає дівчинку, що плаче. Він підходить до неї з лагідною посмішкою на обличчі. Юнак, немов зачарований красою дівчинки, простягає їй руку. Вона приймає запрошення, підходить до нього і починає з ним танцювати. Юнак та дівчинка захоплюються в танці. Їхні рухи легкі та витончені, а усмішки на обличчях сяють щастям. Під час танцю дівчина закохується і радіє зустрічі з таким гарним, уважним та щирим хлопцем. Забувши про біль в пальчику, вона щиро обійняла його, відчуваючи, як їхні серця б'ються в унісон. Цей момент став для них початком нової, прекрасної історії.

Частина друга «Порічка»:

Літо в розпалі. В повітрі витає аромат свободи та кохання. Іде компанія молодих хлопців на дискотеку. Їхні рухи сповнені енергії та запалу. Їхній танець розповідає про яскраві моменти літа, про веселі пригоди та безтурботність. Раптом з'являються дівчата. Їх поява змінює атмосферу, роблячи її більш романтичною та загадковою. Їхні танцювальні рухи заворожують хлопців, притягують їх увагу. Хлопці та дівчата танцюють разом, об'єднані почуттям кохання та свободи. Їхні рухи легкі, швидкі та витончені, а усмішки сяють від щастя. Далі хлопці відходять і дивляться як танцюють дівчата окремо, демонструючи свою жіночість, красу та незалежність. Їхні рухи елегантні і граційні, а погляди впевнені. Хлопці повертаються до дівчат, і танцює разом з ними. Їхні рухи синхронні та злагоджені, а обличчя виражають щастя та єднання. Танець закінчується на позитивній та яскравій ноті,

символізуючи найкращі моменти щастя, любові та незабутніх спільних вражень.

Частина третя «Героям»:

Воїни зібралися разом та готуються до бою, за рідну землю, за свободу і за майбутнє наших дітей.

Розділення: Воїни діляться на дві групи: чоловіки та жінки, символізуючи різні ролі на полі бою, але об'єднані спільною метою. Чоловіки демонструють силу і мужність, жінки – стійкість і ніжність.

Соло: Один воїн виходить на передній план, демонструючи силу духу та незламність. До нього приєднується інший воїн, і вони разом танцюють про силу дружби і братерства, про мужність і відвагу захисників.

Пари: Воїни стають у пари, символізуючи партнерство та взаємодопомогу. Разом вони танцюють про незламний дух українського народу та боротьбу за свободу.

Характеристика хореографічних образів

Частина перша «Порізала пальчик»:

Молода, невинна, довірлива, ніжна, емоційна, наївна, трохи сором'язлива дівчина, яка зустріла милого і уважного хлопця і закохалася в нього.

Хлопець молодий, гарний, уважний, ввічливий, щирий до дівчини яку він зустрів і в яку закохався.

Частина друга «Порічка»: Молоді, безтурботні, енергійні, щасливі хлопці, які насолоджуються життям та дівчата молоді, веселі, незалежні, жіночі, емоційні, яскраві та граційні, які теж радіють кожному моменту життя разом із хлопцями.

Частина третя «Героям»:

Танець пар передає незламний дух українського народу і боротьбу за свободу. Рухи мають бути енергійними і виразними, підкреслюючи силу, стійкість і мужність хлопців та дівчат, які одним спільним фронтом захищають рідну Україну.

Аналіз музичного супроводу.

1. Частина перша «Порізала пальчик»:

"Порізала пальчик" у виконанні Софія Лешишак - це сучасна інтерпретація популярної української народної пісні, що існує в безлічі варіантів. Її походження невідоме, але вважається, що вона з'явилася ще в давнину. Це не просто пісня, а й частина української культурної спадщини. Вона нагадує нам про важливість кохання, про те, що життя мінливе, і про те, що завжди є надія на краще. Софія Лешишак вдихнула нове життя в цю стародавню мелодію, поєднавши її з електронними елементами. Її виконання зворушує та зачаровує, підкреслюючи глибину та емоційність народної пісні.

Лад – мінорний.

Форма – куплетна, з повторами.

Розмір: 4/4.

Темп: 90 ударів/хв. (помірний)

Загальну кількість тактів: 39.

Хронометраж: 1:43.

2. Частина друга «Порічка»

"Порічка" - це спільний сингл українських виконавців KOLA та YAKTAK, який побачив світ 1 квітня 2023 року. Ця пісня стала одним з найпопулярніших хітів української музичної сцени того року. Особливу увагу привертає порівняння коханої з соковитою стиглою порічкою. Цей образ підкреслює красу та привабливість дівчини, а також ніжність та глибину почуттів ліричного героя.

"Порічка" - це не просто пісня, а й символ літа, любові та щастя. Вона дарує гарний настрій, заряджає позитивом та нагадує нам про те, що життя прекрасне.

"Порічка" відрізняється від інших українських поп-пісень своїм автентичним звучанням. У ній поєднуються елементи фолку, електронної музики та сучасного поп-року.

Лад – мінорний.

Форма – куплетна, з приспівом.

Розмір: 4/4.

Темп: 120 ударів/хв. (швидкий).

Загальну кількість тактів: 72.

Хронометраж: 2: 24.

3. Частина третя «Героям (UA)»

У 2020 році Сергій Танчинець, лідер гурту БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ, написав пісню "Героям", присвятивши її українським захисникам, які захищають Україну від російського агресора. Однак, з початком протестів у Білорусі, композиція набула нового звучання.

У 2020 році гурт БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ разом з KOZAK SYSTEM та СКАЙ випустили спільний кліп, виконавши пісню українською та білоруською мовами. Це стало символом солідарності українців і білорусів у прагненні до демократії.

З початком повномасштабної війни Росії проти України у 2022 році, гурт БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ перевипустив пісню українською мовою, як це було задумано спочатку. Слова "Ти на коліна не стала, Героям твоїм СЛАВА!" наповнені силою і надихають українських захисників. Пісня "Героям" стала не просто музичним твором, а символом незламності українського духу.

Лад – мінорний.

Форма – куплетна, з приспівом.

Розмір: 4/4.

Темп: 88 ударів/хв.

Загальну кількість тактів: 40

Хронометраж: 1:58.

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1 Композиційно-архітектонічна побудова твору

Архітектоніка хореографічної композиції «Українські історії»

Частина перша «Порізала пальчик»

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	8	Виходять дівчата і танцюють соло
Зав'язка	6	З'являється юнаки, дівчата помічають хлопців.
Розвиток дії	16	Дівчата і хлопці стають в пари та починають танцювати
Кульмінація	4	Танець пришвидшується і підвищується запал і настрій танцівників
Розв'язка	5	Дівчата обіймають хлопців, символізуючи щасливе закінчення історії та початок нового кохання.

Частина друга «Порічка»

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	16	На сцену виходять хлопці, їхні рухи сповнені енергії та запалу. Їхній танець розповідає про яскраві моменти літа, про веселі пригоди та безтурботність.
Зав'язка	16	З'являються дівчата. Їх поява змінює атмосферу, роблячи її більш романтичною та загадковою. Їхні танцювальні рухи заворожують хлопців,

		притягують їх увагу. Хлопці та дівчата танцюють разом, об'єднані почуттям кохання та свободи.
Розвиток дії	8	Хлопці відходять і дивляться як танцюють дівчата окремо, демонструючи свою жіночість, красу та незалежність
Кульмінація	16	Хлопці повертаються до дівчат, і танцює разом з ними. Їхні рухи синхронні та злагоджені, а обличчя виражають щастя та єднання
Розв'язка	16	Танець закінчується на позитивній та яскравій ноті, символізуючи найкращі моменти щастя, любові та незабутніх спільних вражень

Частина третя «Героям»

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	6	Воїни (хлопці та дівчата) виходять на сцену рівними рядами, демонструючи єдність та силу
Зав'язка	2	Воїни діляться на дві групи: чоловіки та жінки, символізуючи різні ролі на полі бою, але об'єднані спільною метою. Чоловіки демонструють силу і мужність, жінки – стійкість і ніжність
Розвиток дії	8	Виходять 2 воїни, які танцюють соло про силу дружби і братерства, про мужність і відвагу

		захисників.
Кульмінація	8	Воїни стають у пари, символізуючи партнерство та взаємодопомогу.
Розв'язка	16	Об'єднання всіх воїнів разом і спільний танець про незламний дух українського народу та боротьбу за свободу та перемогу.

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

- хлопець;
- дівчина;
- напрямок руху;
- соліст;
- солістка.

Частина перша «Порізала пальчик»

Архітектонік а	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		8	Вихід дівчат і їх танець соло. (Комбінація 1)
Зав'язка		6	Вихід хлопців і танцівники стають у пари. (Комбінація 4)
Розвиток дії		16	Танець пар. (Комбінація 2) (Комбінація 3)
Кульмінація		4	Прискорення швидкості музичного супроводу (Комбінація 5) та підвищення запалу танцівників.
Розв'язка		5	Дівчата обіймають

			хлопців – як символ щасливого закінчення історії.
--	--	--	---

Частина друга «Порічка»

Архітектонік а	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		16	Хлопці виходять на сцену. (Комбінація 1) і танцюють (Комбінація 2) і запрошують дівчат.
Зав'язка		16	Дівчата виходять на сцену і в парах із хлопцями танцюють разом. (Комбінація 3)
Розвиток дії		8	Хлопці відходять, дівчата танцюють соло.
Кульмінація		16	Хлопці повертаються до дівчат, і танцює разом з ними синхронно. (Комбінація 4)
Розв'язка		16	Танець закінчується на позитивній ноті. (Комбінація 5) Кожна пара закінчує разом і з посмішкою.

Частина третя «Героям»

Архітектонік а	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		6	Воїни (хлопці та

			дівчата) виходять на сцену рівними рядами
Зав'язка		2	Воїни діляться на дві групи: чоловіки та жінки
Розвиток дії		8	Виходять 2 воїни вперед, які танцюють соло. (Комбінація 2)
Кульмінація		8	Воїни стають у пари, та продовжують танець в парах. (Комбінація 1)
Розв'язка		16	Об'єднання всіх воїнів разом і спільний танець. (Комбінація 3)

Комбінації

Комбінації до першої частини «Порізала пальчик»

Комбінація 1

(виконується партнерками під час виходу на сцену на початку номера)

Slow Samba Lock 2 times (i1 i2, i3 i4),

Samba Locks 4 times, (i5, i6, i7, i8)

slow volta (i1 i2),

spot volta 2 times (i3, i4),

slow batucada 2 times (i5 i6, i7 i8),

batucadas 4 times(i1, i2, i3, i4),

side step (i5),

cross step (i6),

1 spiral turn (i7),

Position (i8).

Комбінація 2

(комбінація виконується в парах в середині номера)

Six steps (i1, i2, i3, i4, i5, i6),

kick ball change (i7, i8),

Six steps (i1, i2, i3, i4, i5, i6),

kick ball change (i7, i8),

mooch through the points 2 times (i1 i2, i3 i4),

kick ball change (i5 i6),

2 step turn (i7, i8),

Drunking sailor – 2 times (i1 i2, i3 i4),

2 points (i5, i6),

forward step (i7)

Position (i8).

Комбінація 3

(комбінація виконується в середині номера в парах в тіньовій позиції)

Samba whisk 2 times (i1 i2, i3 i4),

Batucadus 2 times (i5, i6),

Hesitation (i7),

Hiptwist (i),

Ronde (8),

box steps 2 times (i1 i2 i3 i4, i5, i6, i7, i8),

position (i1 i2).

Комбінація 4

(на початку номера коли партнери зустрічаються з партнерками і починають разом танцювати в парах)

Side step (i1 i2),

2 turns to the right (i3, i4),

2 flicks (i5 i6, i7 i8),

forward kick (i1),

side kick (i2),
drunking sailor (i3 i4),
forward step (i5),
2 backward steps (i6, i7),
side kick (i8),
zig-zag (i1 i2),
side step position (i3 i4),
cross-step position (i5 i6),
turn (i),
2 steps turn (7, i8).

Комбінація 5

(комбінація в середині номеру в парах виконується)

Zig-zag to the right and ronde (i1 i2),
back bota fogo (i3 i),
ronde (4),
zig-zag to the left (i5 i6),
stationary samba walk (i7 i8),
forward samba walk (i1),
side step position (i2),
spot wolta 3 times (i3, i4, i5 i6),
3 step turn (i7 i), position (8),
2 step turn (i1, i2),
Ronde (i3 i4),
position and rhythm bounce (i5, i6),
weight change (i7),
position (i8).

Комбінації до другої частини «Порічка»:

Комбінація 1

(вихід партнерів на початку номеру)

3 forward steps (1, 2, 3),
Lockstep (4 i1),
Check (2),
Replace (3)
ronde chasse (4 i1),
split step 2 times (i2, i3),
shake (4 i1).

Комбінація 2

(соло партнерів на початку номера та запрошення на сцену партнерок)

Forward Check (i2),
Replace (i3)
ronde chasse (i4 i1),
time steps 2 times (i2,i3),
side chasse (4 i1),
double Cuban break to the right(i2, i3, i4, i1),
Cuban break to the left (i2, i3),
Cuban break to the right (i4, i1),
syncopated points by left foot (i2, i3, i4, i1)
Wave (i1 i2 i3 i4 i1),
Weight change (i2 i3)
hiptwist chasse and position (4 i1).

Комбінація 3

(після виходу партнерок комбінація в парах)

Check and replace (i2, i3),
ronde chasse (i4 i1),
Cuban break to the left (i2 i3),
spot turn (i4 i1),
forward point (i2),
backward point (i3),

3 steps turn (4 i1),
zig zag 2 times (i2 i3 i4 i1),
backward step (i2),
Turn (i),
forward locksteps (3 i4 i1),
check (i2),
replace (i3),
lockstep (4 i1),
3-steps turn (2 i3),
zig-zag 2 times (i4, i1, i2, i3, i4),
position (i1).

Комбінація 4

(в середині номера комбінація в парах, виконується паралельно партнером і партнеркою)

Backward check and replace (i2, i3),
forward lockstep (4 i1),
spot turn (i2 i3),
backward lockstep (4 i1),
backward check and replace (i2, i3),
side position (4 i1),
side step trough the point 2 times (i2, i3),
Cuban break to the left (4 i1),
side step trough the point 2 times(i2, i3),
Cuban break to the right (4 i1),
Ronde (2 i3),
Hesitation (4 i),
Point (1),
ronde chasses 4 times and position (i2 i3, i4 i1, i2 i3, i4 i1).

Комбінація 5

(виконується наприкінці номеру в парах)

Forward check, replace (i2, i3),
3 backward locksteps (4 i1, 2 i3, 4 i1),
forward check to the left and replace (i2, i3),
side chasse (4 i1),
forward check to the right and replace (i2, i3),
side chasse (4 i1),
double Cuban breaks to the left (2 i3 i4 i1),
slow New York and replace (i2 i3, i4 i1),
New York (i2, i3),
ronde chasse to the left (i4 i1),
ronde chasse to the right (i2 i3),
ronde chasse to the left (i4 i1),
position (1 i2 i3 i4),
weight change 3 times (i1, i2, i3 i4),
weight change 3 times, (i1, i2, i3 i4)
position (i1).

Комбінації до третьої частини «Героям»

Комбінація 1

Chasse Cape (1 i2)
Hip twist (3 i4)
Ronde (i5 i6)
Zig-zag (7 i8)
Separation with lady's caping walks (12 34 5)
Turn to the right 2 times (6 i7)
Position (8)

Комбінація 2

Bota fogo 3 times (1i2 3i4 5i6)
Position (7)

Flamenco claps (i8i)

Position(press line) (1 i2)

Turn to the left 2 times (34 56)

Press line to the left (7)

Press line to the right (8)

Комбінація 3

Chasse to the right (1 2 3)

Ronde (4)

Zig-zag (5 i6)

Position (7)

Creating Arms shape (7 i8)

Caping walks (1 2 3 4)

Vota fogo 2 times (5 i6, 7 i8)

2.3. Сценографія.

Картина

У хореографічній композиції відображається 3 історії з українських пісень: дві історії кохання та одна історія про українських воїнів, які боронять рідну землю.

Під час виходу дівчат на сцену в першій частині «Порізала пальчик», на екрані розквітають яскраві, різнокольорові квіти, що перегукуються з кольорами їхніх спідниць. Ця квітуча краса символізує пробудження природи, весну в серці, і створює ауру чарівного саду, в якому розквітає нове кохання.

На початку другої частини "Порічки" м'яке, розсіяне світло підкреслюючи романтичний настрій виходу хлопців. З появою дівчат на сцені додається динаміка: на екрані з'являться мерехтливі зірки та обертання дзеркальної кулі, створюючи ефект дискотеки. Ці візуальні елементи символізуватимуть яскраві літні враження та незабутні моменти, які молоді люди проводять разом.

На третю частину «Героям» на екрані буде зображення зигзагів (зелених , чорних, синіх), що символізують окопи, або силуети дерев. Можливе

використання диму або туману для створення атмосфери туману війни. Проекція тіней танцівників на задній фон. Спалахи світла, що імітують вибухи або постріли. В кінці на екрані додати сіні і жовті кольори як символ незламності та перемоги Українських героїв.

Опис костюмів.

1) «Порізала пальчик»

Костюми партнерок побудовані на контрасті: елегантні чорні боді підкреслюють силует, а яскраві спідниці кольору веселки створюють святковий настрій. Переважання блакитного та жовтого кольорів, символів українського неба і пшеничного поля, додає образу національного колориту.

Елегантні чорні костюми партнерів створюють ідеальний фон для яскравого образу партнерки. Класичні чорні брюки та сорочки з довгим рукавом підкреслюють силуети танцюристів і створюють контраст з вишуканою спідницею партнерки.

2) «Порічка»

Чорні елегантні боді та короткі спідниці з бахромою – створюють контраст між сучасністю та традиціями. Червона квітка, як символ кохання та краси, та намисто з червоних бусин, що нагадують стиглу порічку, додають образу жіночності та фольклорного колориту. Цей образ ідеально передає атмосферу літньої ночі та підкреслює молодість і красу танцівниць.

Елегантні чорні брюки та сорочки з довгим рукавом створюють строгий силует, але розстебнутий комір та підкочені рукави створюють атмосферу гарячої літньої ночі та готовності до танців. Цей контраст між класикою та сучасністю робить образ партнерів яскравим та незабутнім.

3) «Героям»

Одягнені в ідентичні чорні костюми – брюки чорні для чоловіків та жінок, усі учасники виступу створюють враження єдиного цілого. Однакові чорні футболки підкреслюють, що на полі бою немає поділу на чоловіків та жінок. Кожен воїн, незалежно від статі, захищає рідну землю. Цей лаконічний та функціональний одяг символізує готовність до дії та єдність у досягненні спільної мети.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі ми розглянули бальний танець і українську пісню та їх художні перспективи синтезу. Бальна хореографія в поєднанні з українською піснею – це невичерпне джерело натхнення для митців. Цей тандем має всі шанси стати трендом, який здатний не тільки підкорити серця і розкрити нові грані мистецтва, а й збагатити культурну спадщину нашої країни.

В процесі роботи над теоретичною та практичною частинами кваліфікаційної роботи ми дійшли висновків:

1. Швидкий розвиток бальних танців, що постійно оновлюється новими напрямками, змаганнями та підходами до навчання, створює родючий ґрунт для творчих експериментів. Поєднання цієї динамічної сфери з українською піснею, яка з війною стала символом нашої незламності, відкриває безмежні можливості для створення нових, емоційно-насичених хореографічних постановок. Це не лише мистецький виклик, але й прекрасна нагода віддати шану нашій культурі та історії.

2. Нами розроблена ідейно-тематична основа твору: визначено тему – різні характеристики кохання та героїчна тема в українській традиційній пісенній культурі, ідея – формування у глядача тяжіння до української справжньої національної культури, надзавдання – українська пісня та бальна хореографія – це два безмежні джерела сили та краси, наскрізна дія - прояв національних рис в бальному танці, і конфлікт – протиріччя в симбіозі традицій української пісні та сучасності ритмів бальної хореографії в одне мистецтво.

Також було розроблено лібрето до трьох частин: перша частина «Порізала пальчик», яка досліджує тему кохання, друга частина «Порічка», що відображає тему молодості та безтурботності, та третя частина «Героям», присвячена патріотичній тематиці.

3. Під час створення хореографічної композиції «Українські історії» ми ретельно опрацювали образи героїв кожної частини триптиха, проаналізували характери та емоції, музичний супровід був ретельно підібраний з урахуванням теми та ідеї композиції. Хореографічна композиція поставлена на пісню

«Порізала пальчик» у виконанні Софії Лешишак, «Порічка» у виконанні дуету КОЛА та УАКТАК і на патріотичну композицію «Героям УА» гурту БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ.

4. Нами було розроблено архітекtonіку хореографічної композиції, розписано комбінації базуючись на техніці та стилістиці наступних латиноамериканських танців: перша частина на лексиці танців Самба та Джайв, у другій частині використали лексику танцю Ча-ча-ча, а третя частина поєднує в собі танці Пасодобль та Фламенко.

5. Для більш ефективної передачі ідеї і назви нашої хореографічної композиції ми розробили сценографію та оригінальні ескізи костюмів, які доповнюють і підкреслюють хореографічні образи.

Результатом нашої кваліфікаційної роботи є самостійно поставлена оригінальна композиція триптих «Українські історії», де ми втілили всі наші творчі задуми та ідеї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Богданова М.В. Конкурсний бальний танець у контексті хореографічного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст.: дис. канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2013. 191 с.
2. Вакулєнко О. М. Сценічний бальний танець як самостійний напрям розвитку бальної хореографії // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. К.: Міленіум, 2009. № 3. С. 94-97.
3. Вакулєнко, Олєся Михайлівна. Сценічний бальний танець ХХІ століття: монографія. Київ : КНУКіМ, 2021. 157 с.
4. Камін В. О. Мистецтво балетмейстера: навчально-методичний комплекс. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2014 194 с.
5. Кашевський О. В. Сучасний бальний танець: навч. посіб. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лєсі Українки. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2013. 208 с.
6. Костецький С. В. Сучасні підходи до визначення поняття «сценічний бальний танець»: Мистецтвознавчі записки. Вип. 31. Київ: КНУКіМ, 2017. С. 325-331.
7. Кризь А. І. До проблеми стилізації бального танцю // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. Наук. Праць. Вип. 39. Київ: Міленіум, 2017. С. 259 – 266.
8. Кризь. А.І. Сценічна бальна хореографія як явище сучасних видовищних мистецтв: кваліф. наук. праця. Київ, 2023. 230 с.(163)
9. Кризь А. І. Сценічна бальна хореографія: дефініція поняття. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. Вип. 37. Київ: ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 73-78.
10. Павлюк Т.С. Сутність та багатогранність бального танцю як феномену хореографічного мистецтва: Культура народів Причорноморья. Вип. 144. Кримський науковий центр НАН України і МОН України, 2008. С. 75-78.

11. Павлюк Т.С. Бальна хореографія у країнах південної Америки кінця XVII – початку XXI століття. Укр. культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напря́м: Мистецтвознавство : наук. Зб 2022.
12. Сизоненко В. А. Історичний розвиток бальних танців латиноамериканської програми: компаративний аналіз: Мистецтвознавство Актуальні питання гуманітарних наук: зб. наук. праць. Вип.54, т.2. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 96-101.
13. Спінул І.В., Спінул О.М. Перспективи розвитку сучасних бальних танців: Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Вип. 206. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Вінниченка, 2022. С. 259-265.
14. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч.-метод. посібн. для студентів напрямку підготовки (спеціальності)«Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон: МПП «Издательство «ІТ, 2015. 220с
15. Терешенко Н.В. Викладання спортивного бального танцю у старших вікових групах. Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти: матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції з міжнародною участю: 23-24 травня 2014 р., Умань / ред .кол.: О. В. Дудник, Л. М .Андрощук. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2014. С.117- 122
16. Терешенко Н.В. Історія розвитку бальної хореографії в Україні. Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: збірник наукових праць. Луганськ, 2006. Вип.5. С. 159-166.
17. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види. К.: Видавець Вадим Карпенко, 2008. 168 с
18. Мерлянова О.А., Василенко Ю.В. Виховання артистичності серед партнерів у спортивних бальних танцях та методологія розвитку видовищності: стаття